

Klie Zoltán (1897-1992)*Strandon, 1931.*

Olaj, vászon, 101x80 cm

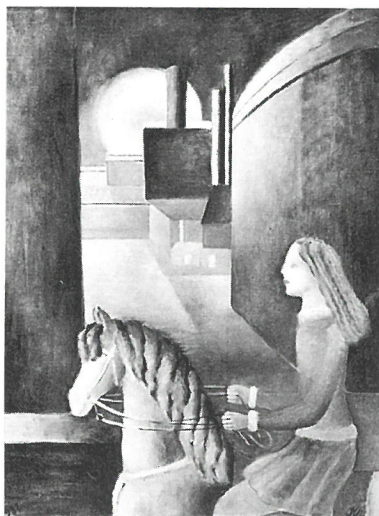
Jelezve és datálva jobbra lent: Klie 931
Hátul a vakkereten felirat: Klie Zoltán,
Strandon, 931 XII 18, ára 800 p.Hátul a vakkereten: II. Világháború
előtti kiviteli pecsét**Kiállítva:**

- Az Új Művészek Egyesülete U.M.E. Harmadik Budapesti Kiállítása, Budapest, Nemzeti Szalon, 1931. február. Kat. sz.: 73. *Strandon*.
- Catalogo Dell'Esposizione di Arte Moderna Ungherese, Roma, 1932. február. Kat. sz.: 110. *Alla spiaggia*.
- A Magyar Képzőművészet Úttörőinek és az Összes Művészcsoportok Tagjainak Válogatott Műveiből Rendezett Kiállítás 1850-1932. Budapest, Múcsarnok, 1932. február-március. Kat. sz.: 386. *Strand*. Reprodukálva a katalógusban.
- Bizományi Áruház Vállalat 45. Képaució. Budapest, 1978. május 13-21. Kat. sz.: 159. *Ülő nő*.

Reprodukálva:

- *A Magyar Legújabb Kor Lexikona 1919-1932*. Szerk.: Rátky Zoltán és Strazimir Oszkár. Budapest, 1932. 178. *Strandon*.

Kikiáltási ár: 2 200 000 Ft

Klie Zoltán: *Holdkelta*. 1931. MNG.
Kiállítva: A Művészcsoportok 1931. évi Kiállítása.
Budapest, Múcsarnok, 1931. febr. 22-márc. 22.
Kat. sz.: IX/30. Reprodukálva.

Klie Zoltán

„Modern művésznek tartom magam, olyannak, akít megcsapott Párizs levegője, s akí ennek szellemében dolgozott Budapesten, Tihanyban, a Dunakanyarban is. Mint a KUT és az UME tagja, ezt a háború előtt is volt alkalmam bizonyítani.” (Klie 1990. In. L. Réti 1990. 5.) Klie Zoltán 1922 és 1925 között a budapesti Képzőművészeti Főiskolán Vaszary János tanítványaként indult művészi pályáján. 1923 nyarán a főiskola pécsi művésztelepén Csók István vezetésével dolgozott, ahol az „úttörő művészek” számára alapított díj elnyerésével aratta első sikerét. 1926-tól tanulmányait megszakítva állami ösztöndíjasként két évet Párizsban töltött, ahol feleségül vette a már korábban megismert Róna Klára festőművészt.

Klie az UME és a KUT köreiből

1925 januárjában Vaszary János hathatós közreműködésével képzőművészeti főiskolások egy csoportja létrehozta az Új Művészek Egyesületét. Tehetsége elismerésüül az alapító tagok között volt Klie Zoltán is. A budapesti közönség előtti bemutatkozására 1925 tavaszán került sor a Nemzeti Szalonban, ahol a többek között főiskolai tanárainak a vezetésével egy évvel korábban megalakított Képzőművészek Új Társasága második kiállításának meghívott vendégeként szerepelt. Párizsi tartózkodása során született első műveit a KUT harmadik, legrepresentatívabb tárlatán mutatta be 1926 tavaszán. Itt kiállított *Sárgahajú akt* című képével kivívta a kortárs kritikusok elismerését, mely alkotása egyben nyitódarabja is volt későbbiekben kiteljesedő aktfestészetének. 1927-ben Vaszary és Csók távozásával az UME is felszabadult a KUT gyámsága alól. A további években Klie először kizárólag az UME tagjaként, majd 1930-tól másutt is szerepelve számos díjat nyert hazai és külföldi kiállításokon. Az 1920-30-as évek KUT és UME tárlatainak rendezők szándékainak maradéktalan beteljesüléseként a hazai közönség valóban a legmodernebb képzőművészeti áramlatokkal ismerkedhetett meg. E művészársulások teret nyitottak a legifjabb generáció újító kísérleteinek, éppúgy megjelenhettek az École de Paris szellemében fogant művek, mint a szigorúbb formaképzésű konstruktív jellegű alkotások.

Klie Zoltán: Strandon, 1931.

Klie művészete az 1930-as évek fordulóján az újklasszicista, dekoratív és romantikus tendenciákat magába olvasztó, valamint a szürrealizmussal is kacérkodó stílusával szorosan kapcsolódott az Európa-szerre kiteljesedő új tárgyiasság áramlatához. 1931 februárjában az UME harmadik budapesti kiállításán mutatta be először *Strandon* című alkotását, mely egyaránt magán viseli a pécsi bauhauslerek által közvetített német Neue Sachlichkeit és az itáliai metafizikus festészet stílusjegyeit. A Művészcsoportok 1931. évi műcsarnoki kiállításán bemutatott metafizikus hangulatú *Holdkelta* és a bioromantikus szemléletű *Szomorúság*, valamint az UME tárlatán kiállított *Strandon*, hűen reprezentálják Klie különböző stílusok és izmusok közötti átjárhatóságról alkotott véleményét.

Az itt bemutatott és eredetileg *Strandon* címet viselő művének perspektíváján, tájképi részletén és éterikus finomságú nőalakjában különbözöképp, de egyaránt az art deco modernitással felülírt klasszicitása tükröződik. Az akt és a felöltözött modell közötti különbség határán egyensúlyozó nőalakját jelzesszerűen plasztikus formaképzés, hajszálvékony kontúrozás és kifinomult színvilág jellemzi. Kontrasztként az érzékeny vonaljátékú figura mögötti drapéria és a medencében lévő víz zaklatott ecsetkezelésű sávjai jelennek meg, valamint a klasszikus perspektívát figyelmen kívül hagyó, de mégis konstruktív szemléletű patrészet. A kompozíció dinamikus egyensúlyának megteremtése érdekében alkalmazott, lángnyelvekként hajladozó facsoport legközelebbi rokonait az ekkoriban szintén az UME körébe tartozó Gadányi Jenő és Bene Géza bioromantikus festészetében találjuk meg.

Klie az 1931-ben festett *Strandon* című alkotását a következő év februárjában Rómában rendezett Modern Magyar Művészeti kiállításon is bemutatta, majd nem sokkal később ismét Budapesten állította ki az 1850 és 1932 közötti magyar művészet legjavát felvonultató műcsarnoki tárlaton. A festményt az 1932-ben megjelent *A Magyar Legújabb Kor Lexikona* képzőművészeti részében reprodukálta a kötet szerkesztőgárdája. A *Strandon* Klie legtöbbször kiállított és reprodukált alkotásai között található, s egyben 1930 körüli korszakának egyik főműve.

Rum Attila

